

Katedra psychologie FF UK

Posudek oponenta diplomové práce Anny Reichové: „Ověření konvergentní diskriminační validity české verze dotazníku Self-Compassion Scale“

Téma předložené diplomové práce vnímám zajímavé a aktuální. Mnoho psychodiagnostických metod je třeba revidovat, adaptovat, standardizovat a prověřovat tak, aby měly uspokojivé psychometrické ukazatele a byly tak vyhovující pro potřeby praxe. Autorka si pro své ověřování Škály soucitu se sebou (SCS-CZ) vybrala Beckovu sebeuposuzovací škálu deprese (BDI-II), Spielbergův dotazník měření úzkostnosti (STAI X2) a Škálu bezpodmínečného pozitivního sebepřijetí (UPSRs).

Teoretická část je dle mého názoru zpracována kvalitně. Autorka vycházela z četných literárních a elektronických zdrojů (našich i zahraničních), které řádně cituje. V rámci teoretické části práce se autorka zabývá konceptem „soucitu k sobě“ z historického hlediska, dále pak v souvislosti s příbuznými konstrukty, s okruhy jeho využití – aplikační oblasti a metodami jeho měření. Závěrem pak autorka představuje Českou verzi dotazníku Self-Compassion Scale (CSC-CZ). V této kapitole se rovněž zabývá historií vzniku této metody a uvádí získané psychometrické údaje. Přínos teoretické části vidím především v seznámení s předloženým konceptem (v našich podmínkách ne tolik známým) z různých pohledů v rámci jednotlivých, výše uvedených kapitol.

Cílem empirické části práce bylo ověřit konvergentní a diskriminační validitu dotazníku SCS-CZ. Jde vlastně o rozšířenou diskriminační validizaci této metody o konstrukt deprese, úzkostnosti a bezpodmínečného přijetí. Autorka si stanovila 3 hypotézy (str. 52), kterými konkretizuje směr svého výzkumu. Charakteristika vztahu (silná, velmi silná...korelace) je dána posouzením významnosti korelace dle kritérií De Vause (2002).

Kapitoly v této části práce jsou dle mého názoru zpracovány rovněž kvalitně. Autorka zpracovávala data ze vzorku 415 respondentů. Popis výzkumného vzorku, výzkumné metody a proces výzkumu, okolnosti sběru dat, stejně jako jejich analýza i interpretace jsou náležitě popsány a doplněny informacemi o okolnostech online administrace a následné zpětné vazbě pro respondenty (str. 54).

Výsledky výzkumu autorka prezentuje v kapitole 7.5 „Analýza dat“. Výsledky jsou uvedeny v přehledných tabulkách a doplněny srozumitelným popisem a interpretací dat z uvedených metod a rovněž se zabývá některými demografickými údaji respondentů. V této souvislosti rovněž odkazuje na grafy uvedené v přílohách. Kladně hodnotím zpracování kapitoly diskuse, kde autorka reflektuje výsledky svého výzkumu na různých úrovních (psychometrické ukazatele užitých dotazníků, výzkumné soubory...). Svá zjištění porovnává s výsledky některých vybraných studií a uvažuje rovněž o známých omezeních takto pojatého výzkumu i užitých metod. Závěrem této kapitoly (str. 65 – 67) uvádí několik podnětných úvah, které se vztahují k výsledkům výzkumu i jejich teoretickému a praktickému ukotvení.

K této části práce mám následující připomínky, poznámky, otázky:

- Přestože autorka v závěru své práce shrnuje cíle svého šetření a poukazuje na možné cesty dalšího zkoumání, postrádám v práci přehledné shrnutí výsledků svého výzkumu vzhledem ke stanoveným hypotézám. Na str. 61 sice autorka uvádí informaci o přijetí či zamítnutí alternativních hypotéz. Nicméně alternativní hypotézy nebyly cílem výzkumu. Domnívám se,

že celkové výsledky nejsou v práci přehledně prezentovány tak, aby se čtenář mohl poměrně snadno zorientovat (tedy porovnat výsledky výzkumu s avízovanými 3 hypotézami).

- Zajímalo by mě, jak autorka pohlíží na prověřovaný dotazník (škálu) vzhledem k počtu položek (20) a jejich hodnocení na uvedených subškálách (6)?

- Jaká omezení prověřované metody vnímá autorka z pohledu jeho následného užití v praxi?

- Zajímalo by mě, zda autorka při výběru metod ke své validizační studii uvažovala ještě i o jiných (dotaznících, škálách...), případně jakých?

Závěrem je třeba říci, že si uvědomuji, že za předloženým výzkumem stojí množství náročné práce, které nemůže být v textu zcela zohledněno a dokumentováno. Autorka svou prací otevírá prostor pro další výzkumné šetření i praktické využití této nově adaptované metody.

Předloženou diplomovou práci hodnotím jako zdařilou a doporučuji ji k obhajobě. Navrhuji hodnocení výborně – velmi dobře.

V Praze dne 16. května 2016

Markéta Niederlová